Nuorisoala ry:n asiantuntijalausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle hallituksen esityksestä työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Asia: Hallituksen esitys työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön muuttamiseksi, VN/3386/2025
Teema: Eläkkeet (nuoret)

Nuorisoala ry edistää nuorten osallisuutta yhteiskunnassa sekä kouluttaa, palvelee ja tuo yhteen järjestöissä, kunnissa ja seurakunnissa työtä tai vapaaehtoistyötä tekevät nuorisoalan toimijat. Nuorisoalan jäseninä on yli 130 nuorisojärjestöä ja muuta nuorisoalalla toimivaa yhteisöä – käytännössä kaikki Suomessa toimivat nuorisoalan järjestöt.

Kiitämme valiokuntaa mahdollisuudesta lausua.

Yleisesti esityksestä ja nykytilasta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan työeläkelakeihin muutoksia, joilla vahvistetaan järjestelmän rahoituksellista kestävyyttä ja hillitään työeläkemaksujen pitkän aikavälin nousua. Keskeistä on työeläkevarojen sijoitussääntelyn ja rahoitustekniikan uudistaminen siten, että voidaan ottaa aiempaa enemmän sijoitusriskiä ja lisätä vanhuuseläkkeiden rahastointia. Lisäksi otetaan vuodesta 2030 käyttöön sääntöpohjainen indeksirajoitin, joka estää eläkkeiden nousemisen poikkeuksellisissa inflaatioshokkitilanteissa palkkatasoa nopeammin.

Hallituksen esitys vastaa keskeisiltä osin sosiaali- ja terveysministeriön aiemmin lausuntokierroksella ollutta luonnosta. **Lausuntopalautteella ei ole ollut merkittävää vaikutusta esityksen sisältöön. Nuorisoala ry katsoo, että tästä syystä valiokuntakäsittelyssä korostuu tarve arvioida esityksen vaikutuksia erityisesti nuorten ja tulevien sukupolvien näkökulmasta.**

Nuorisoala ry huomauttaa, että vaikka Suomen työeläkejärjestelmä on kansainvälisesti vahva ja rahastoiva, on **nuorten luottamus järjestelmään selvästi heikompi kuin vanhemmilla ikäluokilla**. Alle 35-vuotiaista vain alle puolet luottaa eläkejärjestelmään ja alle 25-vuotiaista vain noin joka viides kokee tuntevansa eläketurvaa vähintään melko hyvin, vaikka nuoret ovat pääosin järjestelmän rahoittajia vielä vuosikymmeniä.[1] Nuoriin kohdistuu samanaikaisesti kasvava eläkemenon rahoitusvastuu, epävarmat ja pirstaleiset työurat, mielenterveyteen liittyvän työkyvyttömyyden riski ja heikompi sisäinen tuotto suhteessa aiempiin sukupolviin, mikä heikentää sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta.

[1] Eläketurvakeskus. (2023). Eläkebarometri 2023. Eläketurvakeskus; Opetushallitus. (2023). EU:n nuorisodialogi Suomessa 2023: Nuorten näkemykset toimeentulosta ja sosiaaliturvasta. Opetushallitus.

Nuorisoala
Nuorisoala ry
Asemapäällikönkatu 1, 00520 Helsinki
nuorisoala.fi
info@nuorisoala.fi

Kommentit ehdotuksista ja niiden vaikutuksista

Nuorisoala ry pitää myönteisenä, että esitysluonnos **vahvistaa vanhuuseläkkeiden rahastointia ja pyrkii vakauttamaan työeläkemaksujen pitkän aikavälin tasoa, mikä voi lieventää nuorten maksurasitteen kasvua.** Myös indeksirajoitin, joka kohdistaa poikkeuksellisissa inflaatioshokeissa sopeutusta ensisijaisesti maksussa oleviin eläkkeisiin, tukee periaatteellisesti sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta.

Samalla esitys nojaa vahvasti sijoitustuottojen parantamiseen ja tulevien maksajien vastuuseen. Nuorisoala ry korostaa, että **ilman tarkempaa arviota vaikutusten jakautumisesta eri sukupolvien välillä jää epäselväksi, miten rahoitusvastuu ja riskit tosiasiallisesti kohdentuvat nuorille ja tuleville sukupolville.**

Sijoitusriskin nosto ja vakavaraisuussääntelyn keventäminen mahdollistavat riskipitoisemman sijoittamisen ja odotusarvoisesti korkeammat tuotto-odotukset, mikä voi pitkällä aikavälillä alentaa nuorten maksamien työeläkemaksujen nousupainetta. **Nuorisoala ry korostaa kuitenkin, että sijoitusriskin kasvu lisää myös epävarmuutta nuorten ja tulevien sukupolvien tulevasta maksutasosta ja eläkkeiden rahoituksesta.** Tämän vuoksi valiokunnan tulisi kiinnittää huomiota siihen, miten riskien kohdentumista eri sukupolville seurataan ja raportoidaan.

Vanhuuseläkkeiden rahastoinnin lisääminen 0,4 prosentista 0,5 prosenttiin vahvistaa rahastointia ja pienentää tulevaa maksunkorotuspainetta erityisesti nuorten kannalta. Nuorisoala ry huomauttaa kuitenkin, että valiokunnan olisi perusteltua arvioida, miten rahastoinnin lisäämisestä saatava hyöty kohdentuu eri sukupolville. **Ratkaisua tulisi täydentää ehdottamamme sukupolvirahastoinnin[2] kaltaisella mallilla, jossa myös nykyiset eläkkeensaajat osallistuvat hallitusti järjestelmän vahvistamiseen ja pienimmät eläkkeet suojataan.**

Nuorisoala ry pitää tärkeänä, että työeläkejärjestelmä tunnistaa nuorten muuttuneet työurat ja erilaiset elämäntilanteet. Nuorten työurat ovat aiempaa katkonaisempia, ja opiskelu, määräaikaiset työsuhteet, työttömyysjaksot sekä alanvaihdot ovat yhä useammalle nuorelle normaali osa elämää. Tästä näkökulmasta on erittäin **myönteistä, että työeläkejärjestelmä turvaa jatkossakin eläkkeen karttumisen myös opiskelu- ja työttömyysjaksojen aikana**, eivätkä kouluttautuminen tai siirtymävaiheet heikennä pysyvästi nuorten tulevaa työeläkettä.

Kommentit säännöskohtaisiin perusteluihin

Nuorisoala ry katsoo, että valiokunnan tulisi kiinnittää huomiota siihen, että säännöskohtaisissa perusteluissa ei riittävällä tavalla eritellä uudistuksen vaikutuksia eri ikäluokkiin. Perusteluja olisi tarpeen täydentää siten, että niissä arvioidaan selkeämmin indeksirajoittimen, sijoitussääntelyn

[2] Nuorisoala ry (2025). Nuorisoalan ratkaisut eläkejärjestelmän uudistamiseksi,

Nuorisoala

Nuorisoala ry
Asemapäällikönkatu 1, 00520 Helsinki
nuorisoala.fi
info@nuorisoala.fi

keventämisen ja rahastoinnin lisäämisen vaikutukset maksurasitukseen, eläkekertymään ja riskien jakautumiseen eri sukupolvien välillä.

Kommentit voimaantuloon

Nuorisoala ry pitää perusteltuna, että esityksen keskeiset muutokset toteutetaan vaiheittain ja riittävän pitkällä siirtymäajalla. Nuorten ja tulevien sukupolvien kannalta on tärkeää, että toimeenpanon yhteydessä sovitaan myös selkeistä seurantapisteistä, joissa tarkastellaan uudistuksen vaikutuksia erityisesti nuorten näkökulmasta.

Nuorisoalan esitykset valiokunnalle

Nuorisoala ry esittää, että valiokunta:

1. edellyttää, että eläkeuudistusten yhteydessä toteutetaan **systemaattinen sukupolvivaikutusten arviointi**, jossa tarkastellaan erikseen nuorten maksurasitusta, eläkekertymää ja riskien kohdentumista
2. korostaa **sijoitusriskin kasvun vaikutusten läpinäkyvää raportointia**, erityisesti eri sukupolvien näkökulmasta
3. pitää tarpeellisena, että **indeksirajoittimen vaikutuksia eri ikäluokkiin seurataan ja arvioidaan säännöllisesti**
4. edellyttää, että uudistuksen toimeenpanolle asetetaan **selkeät seurantapisteet ja arviointimekanismi**
5. korostaa **nuorten pysyvää ja rakenteellista osallistumista eläkeuudistusten valmisteluun**

Lopuksi

Nuorisoala ry korostaa, että ilman ratkaisuja, jotka tekevät sukupolvien välisen vastuunjaon läpinäkyväksi ja tasapainoiseksi, **eläkejärjestelmän taloudellinen kestävyys ei yksin riitä turvaamaan sen sosiaalista kestävyyttä ja nuorten luottamusta järjestelmään.**

Nuorisoala ry pitää tärkeänä, että eläkejärjestelmän kestävyyttä tarkastellaan myös suhteessa nuorten työkykyyn ja työuriin. Nuorten työkyvyttömyyseläkkeiden kehitys on keskeinen tekijä sekä yksilöiden että järjestelmän kannalta, ja sen huomioiminen osana vaikutusarviointia tukee järjestelmän kokonaiskestävyyttä.

Nuorisoala

Nuorisoala ry
Asemapäällikönkatu 1, 00520 Helsinki
nuorisoala.fi
info@nuorisoala.fi

Helsingissä 20.4.2026

Aleksi Sandroos
Puheenjohtaja
Nuorisoala ry

Silla Kakkola
Va. toiminnanjohtaja

Lisätiedot: vaikuttamistyön päällikkö Minja Timperi minja.timperi@nuorisoala.fi, 0504580452

Nuorisoala
Nuorisoala ry
Asemapäällikönkatu 1, 00520 Helsinki
nuorisoala.fi
info@nuorisoala.fi